

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTOI SZÁLLÁS:

külső monostortetza 152 szám alatt.

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton.
Ara övencyodre 3 ft o. é. Hirdetési ár: négyhasbós sorért először 7 kr, másodsor 6 kr, harmadsor 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr bérletjé. Elküldetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezesdik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, sept. 4-kén 1861.

Az országgyűlés feloszlása után bekövetkezett kormányintézkedések túl a Királyhágón sejtünk engedik, a mire különben régóta készen lehettünk, hogy egy újabb és bizonytalan tartamu hallgatva türes időszakának kezdetén állunk.

Pestmegyének, Pestvárosának megjött a „silentio impositio“, azért, mert az országgyűlésnek a törvényszabta idő előtti feloszlása ellen tett óvását magukéva tenni merészelték. S minden lihetőséggel a többi törvényhatóságok is hasonló várhatnak, a melyek ugy fognának tenni, mint Pestmegye és Pestváros tett.

A magyar embernek az a fogalma volt és van a municipiumról, hogy az egyfelől, mint a végrehajtó hatalom végső szerve természetes ellensúlyt gyakorol a törvények útjáról eltérő kormányzás ellen; másfelől, mint a népetel szükségének, kívánatainak, sérelmeinek közvetlen észlelője, osztályrésze, legilletékesebb anyagszerzője az országos törvényhozásnak. A magyar embernek annyira féltett kincse volt a municipium, hogy az 1848-iki törvényekben is, nehogy a közkormányzatnak önállóbb, erősebb s kihágások ellen több biztosítékot nyújtó kezelése iránti intézkedései a megyei rendszer hátrányára zsákmányoltassanak ki, szükségesnek tartotta világos szavakban kifejezni, hogy a „megyék, az alkotmányosság védbástyái.“

És ime! a bécsi kormányközölnyök az 1848-iki törvényekből merítenek érveket a megyék elhallgatására. Azt mondják: az 1848: 5. törvényzikk által a megye választó kerületekre osztván, mint megye megszűnt országgyűlési követküldő testület lenni; megszűnt utasításadási képessége, és így megszűnt minden befolyása a törvényhozásra, minden jogosultsága közjogi kérdések vitatására.

Ex ungue leonem. Ime, hol üti ki magát a szeg a zsákból, midőn nem rég Bécs város községtanácsában, a reichsrathi baloldal egyik nevezetessége, az államminiszter politikájának legelszántabb védője azal buktatta meg a Schmerling urnak indítványozott bizalmi szavazatot, hogy a bécsi községtanácsnak nincs joga közjogi tárgyakba avatkozni. És a mi áll az egységes birodalom fővárosára, hogy és miért ne állana szerintök, Pest- vagy Hevesmegyére nézve is?

Nekünk természetes, igen hálátlan vállalkozás lenne a bécsi urakat capacitálni akarni. Mi mindezekből csak tanulságokat vonhatunk helyzetünk iránti öntájékoztásra s követendő magunktartására nézve.

Eddigélő azt hirdették nekünk Bécsből, hogy miután alkotmányunkat 1849-ben eljásztottuk, egyedüli jogalapunk az october 20-iki diploma. Tudjuk pedig, hogy az october 20-iki diploma legalább törvényhatóságainkat visszaállította régi határaik közé, régi hatáskörükbe, az 1848 előtti alapra.

S most azt mondják, hogy nem áll a diploma által is visszaállított hatáskör, mert azt az 1848-iki törvények módosították!

A mi a bizonyíték némi látszatával felhozható ellenünk, azt mindegy akár a 48-ik, akár az előtti törvényeink logikai összefüggéséből kiszakasztott, elfacsart értelmű egyes tételei legyenek, sans géne idézik; a mi mellettünk szólana, az nem áll, ha szinte a legújabb császári kéziratokban volna is kimondva. Ez az irányunkban követett bécsi politika quintessenciája!

Mit mondanak erre nem magyar ajku polgártársaink, kik a törvényhatóságok széles alapu autonómia által hitték nemzetiségi érdekeiket legjobban biztosíthatni? Mit mondanak az olyan politikára, mely egy birodalom meghasonlott érdekeinek kibékítését hangoztatva jelszól, még mielőtt avagy csak a békeelőzmények felett is megállapodás történt volna, már is részenként húzza vissza azt a szörnyű keveset, a mit az egyezkedés megkezdésekor felajánlani jónak látott?

Valóban nem szükség három százados történelmünket tanulmányozni azoknak, a kik még maig sem akarják tudni, minő súlyt fektessenek olyan ígéretekre, melyek a szorultság óráiban tétetnek,

hogy egy kedvezőbb fordulattal irgalom nélkül visszavonassanak.

Szász nemzeti gyűlés.

(Aug. 17-ki ülés folytatása.)

Követ Lassel, mint az igazságügyi bizottság előadója jelenti:

A besztercei követek küldöik rendeletéből indítványozzák, hogy a törvényszékek újból szerveztessenek, következő szempontok megállapítása mellett:

- a) a törvénykezés választassék el a közigazgatástól.
- b) mind a politikai mind az igazságszolgáltatási közigazgatás szervezete alakíttassék át a mostani rendszer és kívánalmakhoz képest.
- c) a szász területekre nézve állíttassék fel egy főlebbviteli törvényszék.

Az igazságügyi bizottság azon nézetben van, hogy ezen indítvány további tárgyalása fölösleges, miután a szabálypontok egészben átvizsgálására vonatkozó, aug. 12-iki ülésbeli határozatnál fogva az indítvány a. és b. pontja és a 22-diki ülésben egy ideiglenesen állandó főtörvényszék iránt határozott statutum által a c. pont is ellátott.

A bizottság ezen indítványa vita nélkül határozattal emeltetik.

Az igazságügyi bizottság jelentése, mely mellett az 1852. maj. 3-diki polgári perrendtartás módosítását illető tervezet terjesztetik elő:

Tisztelt nemzeti gyűlés!

A törvénykezési és törvényhozási ügyek előleges tanácskozás alá vétele céljából kiküldött bizottságnak van szerencséje a hozzá utasított indítványokra nézve, melyek a polgári jogkérdések és bűnvádi esetekben bírói eljárást illetik, alább következő jelentését előbb csak a polgári jogügyekre nézve megtenni és megjegyezni, hogy a bűnvádi ügyekre vonatkozó tudósítás rövid idő alatt szintén elő leendő terjesztve.

Azon általános nézetből indulva ki, hogy az 1852. május 3-diki polgári perrendtartás, melynek alapján kezeltetik a közelebb lefolyt korszak alatt a polgári jogügyek, nem mutatkozott kielégítőnek, egyfelől indítványozatik, hogy ezen polg. perrendtartás merőben felrúgtassék és szem előtt tartva a szász statutaris jogot új perrendtartás hozassék be, míg másfelől a polgári perrendtartás revisioja indítványozatik.

A nélkül, hogy a tudomány és a modern törvényhozási szempontjából a polgári perrendtartás bírálatába bocsátkoznánk és merőben gyakorlati oldalról véve a dolgot, nem ismerhető félre, hogy ezen törvény (?) egyfelől hiányokkal telyes, melyek a javítások utáni törekvést telyesen igazolják, másfelől annak alkalmazása mostani alkotmányos törvényszékeinkre nézve számtalan nehézségekkel van összekötve.

Ezen körülményeken alaposan segitendő mindenestre a legjobb és egyedüli mód lenne, a polgári perrendtartást merőben felrúgtani és annak helyét új törvényre pótolni. De ebben nagy akadályok által gátolattunk. Egy új, kimerítő polg. perrendtartás kidolgozása nem lehet egy nemz. gyűlés rövid tartamánál müve, erre hosszabb idő kívántatik, s pedig minden oldalról azon kívánság nyilvánul, hogy gyors segély nyújtsák. Minden perrendtartásnál tekintettel kell lenni az anyagi jogra s különösen azon közegekre, melyek által annak gyakorlathat kell lépnie; a törvénykezéssel megállapításának összhangzásba kell lennie a perrendtartással. S ha ez így van, világos, hogy egy új polg. perrendtartás behozatalának ideje reánk nézve még nem érkezett el. Mert jelenlegi törvénykezési szerkezetünk többet nem tartható. Előbb vagy utóbb, mielőtt az általános politikai viszony consolidalodni fogna, e tekintetben is újat kellend alkotnunk. Akkor lesz ideje, organikus összefüggésben a perrendtartást egy új törvény által teljesen és alaposan szabályozni, s ezt szabadon és önállólag önmagunkból kiindulva vagy más törvényhozáshoz csatlakozva kellend tennünk.

Ezeknek megfontolása után át kell látnunk, hogy jelenleg csak azon indítványok vehetők tekintetbe, melyek az 1852. máj. 3 diki polg. perrendtartásnak csak részbeni módosítását célozzák. A bizottság ily értelemben tette munkálattát és van szerencséje az arra vonatkozó tervezet előterjeszteti.

Ezen tervezet meghatározásai, melynél régebbi perrendtartásunk szem előtt tartásával részben a hannoverai perrendtartás, valamint az osztrák császári államot illetőleg 1858-ban készült polg. perrendtartás szervezete használtatik, — a polg. perrendtartás azon részeire vonatkoznak, a melyeknek átalakítása bizottságunk előtt nem csak általános szempontból, hanem a mi viszonyainkra nézve is szükséges és lehetőnek tűnt fel. A nélkül, hogy a rendszer egészen és lényegben alteraltatnék, azt célozzák — s remélhetőleg alkalmasok is lesznek arra, — hogy az eljárást kisebb nagyobb mértékben minden pernél, s különösen a sokkal gyakorabban előforduló jogügyeknél rövidítsék, egyszerűsítsék, a költséget kevesbítsék, s ez által nemcsak a feleknek, hanem az igazságszolgáltatási hivataloknak is lényegesen könnyebbé tegyék.

A végrehajtásról szakaszban ezen kívül vannak hatá-

*) Lásd a „K. Közlöny“ 136. számát.

rozmányok, melyeknek célja a győzelmes fél jogos érdekeit a vesztes fél érdekeinek kímélésével elégíteni ki, s így elhárítani azon vádakat, melyek alá e tekintetben a polg. perrendtartás nem ok nélkül esett.

Midőn a bizottság tervezetének elfogadását ajánlja, egyszersmind azon javaslatot teszi, hogy az rendes uton legmagasb szentesítés végett fűtlerjesztendő ugyan de egyszersmind, ezen szentesítés bevétele előtt hatályba léptetendő, tehát a szász föld minden törvénykezési hivatalainak zsinormértékül kiadandó lenne.

A bizottság fel tudja fogni, hogy ez rendkívüli rendszabály; de azon rendkívüli viszonyok által igazolja magát, melyek közt vagyunk, a szükségesség sürgős volta által. Mi remélhetjük, hogy a magas kormány méltányolni fogja azon készséget, melylyel a szász nemzet, a különben Magyarországon és Erdélyben tanúsított eljárással ellentétben, még mindig tiszteltetben tartja a nem alkotmányos uton behozott törvényeket, — átlátandja, hogy ezen tervezet, távol attól, hogy a fenálló polg. perrendtartást felforgassa vagy mellőzze, sőt inkább nagyobb részt arra szolgál, hogy annak átvitele általánban még most is egészen más viszonyok közt eszközöltessék. A polgári perrendtartás más, sokkal nagyobb apparatust igényel, mint a minőt visszahelyezett törvénykezési hivatalaink nyújthatnak s minthogy a külső körülmények néha oly akadályozók, hogy a legjobb akarat mellett se tehetni semmit se, a vész nem igen messze van, ily körülmények nélkül könnyen egészen felforgathatnák. Ha tehát számíthatunk arra, hogy a magas kormány ezen körülmények tekintetbevételevel szándékolt lépésünket helyben hagyandja, másfelől a nép óhajait és szükségait e tekintetbe kell vennünk. Ezen jogos óhajások minden oldalról nyilvánulnak. A nemzeti gyűléstől segélyt várnak és pedig sietőleg. De ha megfontoljuk az utat, melyet a tervezetnek meg kell tennie, míg a legm. szentesítést eléri, ha számba vesszük az eshetőségeket és akadályokat, melyekkel addig találkozhatik, könnyen megtörténhetik, hogy amaz óhajásoknak tovább kellend a kielégítésre várnunk, mintsem azt a méltányosság parancsolná. Sőt a nemz. gyűlés később talán nem is lenne képes utápolni az elmulasztottat. S pedig az a fő, hogy alkotmányoszerű állapotunk visszaállítása ne maradjon csak a papíron, ne csak üres, külső formákban, hanem gyakorlati eredményekben nyilvánuljon.

Végül megjegyeztetik még, hogy bizottsági tag Brecht, medgyesi követ, ezen jelentésben aziránti nyilatkozatát is fölvetni kívánta, miszerint utasítása alapján a többség határozata ellenében azon indítvány mellett kénytelen maradni, melyben egy új polgári perrendtartás telyes kidolgozása javasoltatik.

Nagy-Szeben, 14. aug. 1861.

Az igazságügyi bizottság.

(Következnek az aláírások.)

M.-Vásárhely, aug. 24. — Folyó hó 21-kén s az azt

követő napokon tanuja valék a törvényes királyi tábla megnyitásának, ugy az ügyvédi szék ünnepélyes életbeléptetésének százados szokás szerint a királyi táblai elnöknek való beajánlásának, s az inroki székek megalakulásának, a melyekről ha a „Korunk“ 177-ik f. hó 24-ről számában, 22-ről e hónap, Sz. betű alatt, fájdalommal kell kimondanom egy igen kevés idlomossággal, a körülményeket és helyzetet kevébb megfontoló czikkecske, vagy is inkább értesítés, meg nem jelent volna, a mely sokkal többet árthat, mint használhat, nem elegendőnek a körülményeknek s helyzetnek megfelelő, s tán az itteni közvéleménnyel is inkább találkozó elősorolásába és megbírálásába a fönnbibi e házara nézve nevezetes eseményeknek. De miután az érintett czikk kijött, és igen sokaknak látam méltatlankodását, nem érdemelt szónymotokért és kifejezésekért, miután a mit szántszándékkal is bevártam, minden nevezetesebb a törvényes királyi tábla megnyitásával elmondott beszédek azon lapba kijöttek, s már mint tények állanak az olvasó közönség előtt, röviden hozzá kell szólnom az igazság érdekében, s mert nagy Széchenyink a keletnépébe ezt mondja: „a szenvedélyeket csillapítani, a történeteket felejtetni, a részt a fejedelmi tekintély koczkatatása nélkül kibékíteni, ez (volt) most főfeladat. Szövevényes súlyos tiszt, és azon régi igazságnak új meg új bizonyossága, mikép több száz böles alig bírja rendbe hozni mindazt, mit egy szerencsétlen apostol — kire a Pál fordulása napja még nem világita — vakbuzgalmában elmecevit.“ Hogy mi történt 21-dike reggele előtt Marosvásárhelyt, azt nem tudom, mert 20-kán este érkeztem meg, de azt tudom, hogy 21-kén reggel fél tíze a piacra több ügyvéd-társaimmal lemenve, a királyi kormány-széki biztos szállástól fogva egészen a piaci katholicum nagy templomig való tért zsufolya találók nézők és várók, s néhányad magammal, hogy alkalmas néző helyet kaphassunk, a hivatalos testületek megérkezése előtt vonultunk be a szentegyházba, a hol a királyi kormány-széki biztos, és ezen szertartás által érdekelt hivatalos testületek megjelenése után a városi, széki, és katonai tisztikarok megjelenése, oly népes és tisztas gyülekezet előtt tartá a helybeli, és jelenvolt minden rom. kath. lelkesek közremunkálása mellett, dícséretes hatású szónok főpap a „Venni sancté“, a melyhez hasonló nem igen sokszor mutatkozott e szentegyházban, s a melyhez még járult, a be nem fért, s a

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.

alá jöni, hanem inkább a város érdekeit emelni törekszik, s mindaddig, míg a folyó évi május hó 26-áról a f. k. fő-kormányzókhoz benyújtott folyamodványa ellátatik, a jelen hatóságot fentartja; felelősen állását, az erőszakkal el-nökösködni kívánó ideigl. főügyész, az igazgatót, szenvedé-lyes, majd gúnyba átmenő hangon tört ki, hogy ezen kívánat csak ajtatos óhaj, saját kifejezése szerint mese de lana caprina, s ezt sem a f. kir. fő-kor-mányszek, sem a f. udv. korlátnoksnak nincs hatalmába megadni, és miután évek teltek el ez ügy eldöntéseig, a kívánat meg nem állhat, annyival inkább, miután a városnak nézete szerint erre pénztehetege sincs. E fékezetlen terve megbiúsulása felelősen majdnem a lá-zításig vitt nyilatkozatok (fokoztatván azáltal is, hogy a ma-gát szólásra előre jelentett F. E. atyánkfia a szólhatási jo-got megtagadta) a polgárságot oly aggodalmat keltő izga-gottságra ragadták, hogy a gyűlés értelmisége a polgársá-got csakis az ügy szentségére történt ismételt figyelmeztet-és után birta a szükséges nyugodt hangulatra visszavezetni s hasonló összeültetések kikerülése tekintetéből az ideigl. főügyészt is önmérsékletre s a tanácskozást több képessé-gel s tapintattal vezetésére kénytetett utalni. Dacára azon-ban mindennek, az ideigl. főügyész a fennebbi rossz akaratú nyilatkozatok czáfolatára s az elnöki kérdés eldöntésére szót emelt Bruszt Ignác atyánkfia, hasonlóan megszakítván elő-adásában, a polgárság új ingerültségbe tört ki, követelven, hogy utóbbi beszédét folytassa; a mire főügyész főkapitá-ny utasításkérés czim alatt eltávozását tudatván, vissza-téréseig a gyűlést felfüggesztetnek nyilatkozta. Tíz perc utáni visszatéréssel előbbi eljárás módorát ismételvén s a falgársági választást igyekezvén a polgárságra reá erőszakolni, az összes polgárság követelte az elnöki szék-nek városi bíró Rákosi József atyánkfia általi azonnali elfoglatását, mire többen a nevezett bíró atyánkfiahoz kö-zeledvén, az őt jogosan illető elnöki székbe be is ültették.

Erre mind az ideigl. főügyész, mind társa Fagarasá-ni a nélkül, hogy e zajos gyűlés folyamáról jegyzőkönyv szerkesztetett, vagy csak jegyzőkönyvet is vinni valaki ki-jelöltetett volna, délelőtti 11 órakor — félkelvén, a gyűlést feloszlottanak nyilatkozták s a tereméből az általuk becsü-dített napszámosi — szelléri birtoktalan tömeggel, ugyszintén néhány érdekeiket s e város jövő boldogsága előmozdítása iránti kötelességeiket tévesztő — a fenn érintett, ezen gyű-lés rendeltenségeire s a vidéki tisztég jogtalan határoza-tára alkalmat szolgáltatott kérelmet aláírt izraelitától követ-ve eltávoztak.

A jogosított minden tekintetben túlnyomó számú birto-kos polgárság, azonban a tanácssteremben visszamaradván, városi bíró Rákosi József atyánkfia elnöki székbe elfoglalá-sára s a gyűlés — illetőleg tanácskozás folytatására ismét-elve sürgetvén, a gyűlés alatti jegyzőre közfelkiáltással Bruszt Ignác atyánkfia kiáltatván ki, szerkesztetett a 26-ki aug. 1861-ben R. J. városi bíró rendes elnöklele alatt nyi-tott város közgyűlésről jegyzőkönyv.

E hasábjai nem engedve befoglalni egész szótartalmát, e jegyzőkönyvnek csak kivonatba, de híven kívánom közölni: (jövő számban.) K.

Pestváros, aug. 28-ki közgyűléseben, feloszlottatott hongyülés mindkét háza által elfogadott órást következő ha-tározatban tette magáévá: A törvényhatóságok egyik leg-szebb, és legfontosabb attribútuma a törvények és az alkot-mány feletti örökös levén, ezen jog és kötelesség érzetéből indul ki a közgyűlés, midőn a felhozott indítványt, annál szivesebben teszi hatósági határozatává, minél szilárdabb és bensőbb azon meggyőződése, miszerint hazánkban 1861-ki nemzetgyűlése magas hivatását fel fogva, s a helyzet nehé-zségeivel hazafias kitartás és higgadt komolysággal követke-zetesen megfűszdve, semmit se hagyott megkísértetlenül, mit célzártnak, szükségesnek, és elfogadhatónak vélt arra, hogy bonyolult országos viszonyainkból kibontakozva, vég-re az oly bön óhajtott s oly rég nélkülözött törvényes és biztos állapotba vezessünk.

Fájdalmasan való, hogy a magyar nemzetnek 1861-diki országgyűlése szétoszlattatván, a családi tűzhelyekhez érkezével nem nyújthat át küldőinek semmi pozitív törvé-nyeket, melyeknek alkotása összehivatásának czélját tévé, s melyek képesek leendettek hosszasan tartó, válságos vi-szonyainknak végét szakítva, a nemzet jogos és igazságos kívánatait kielégíteni, sőt elismerjük azt is, hogy egyét sem oldhat meg azon nagy kérdéseknek, melyek szeren-csés elintézésétől országunk békéje látszik függni.

Minthogy azonban a közgyűlésnek tiszta és átlát ta-pasztalatlan nyugró erős meggyőződése az, miszerint e fen-séges czél megközelítésére a nemzetgyűlés mind két okmá-nyával megteette mindazt, mit kiegészítetlen helyzetében szentesített törvényeink korlátai között, s alkotmányunk sért-hetlenségének megőrzésével tehetett, és nem hagyott fel-használatlanul egyet is azon törvényes és észlelyesen elfo-gadható eszközök közül, melyek alkalmasakul kinalkoztak, ugy a felséges uralkodó ház iránti azon viszonyok rende-zésére, melyeket egy e hazában ekkor csak kivételesen, s mindannyiszor tarthatatlannak bizonyult, s közelebből ki-sérletképen alkalmazott tizenkét éves alkotmány-ellenes kor-mányrendszer az ezredéves szokások és törvényeken alapu-ló menetéből kisodort; valamint azon eszközöket sem mel-lőz, melyek a külön nemzetiségek felkeltett érdekei kielé-gítésére, az alkotmányos és politikai kapcsolat megcsorbi-tása nélkül elfogadhatónak ajánlkoztak.

Az országgyűlés munkálatainak eredménytelenségi oka tehát ezen köztisztelt, és közbizalmat kiérdemelt magas testület körén kívül esvén, ez nem lehet felőlő azért, hogy rövid és bajterhes élete alatt a hangosan nyilatkozott köz-szükséglet kielégítésére gyümölcsöt nem érlelhetett, s hogy ezuttal meg kelle elglednie azzal, miszerint csak magvát hinthet el egy szebb jövőndő aratására, melyen majd Is-ten áldása leend, mert érette milliók imádkoznak, remél-nek és élnek.

Az őszinte és elfogulatlan hit- és meggyőződésből ki-indulva teszi sajátjává a közgyűlés a nemzet-gyűlés alsó- és felsőházának f. é. aug. 21-ki országos elésében egyaka-

ratulag elfogadott órást, annak kijelentésével, hogy ezen országgyűlés bebizonyított bölcs eljárásával hazafiai kötele-séget teljesíté, s magát a nemzet halájjára érdemesíté.

Aug. 31-én ismét nevezetes közgyűlése volt a fő-városnak. Ekkor jött közbe az adókünyvek erőszakos elvi-tele, mit közelebből érintettünk. Ekkor merült fel egy had-parancsnoksági falragasz létezése, melyben az állván, hogy a ki a behívott szabadságos katonákat bevonulásuknál akár szóval, akár tettel akadályozná, „badi törvényszék szigorja szerint fog büntettetni“ s ez által a pol-gárok a kijelent esetben a polgári törvényszékek illeték-sége alól elvonatva katonai elíteltetés alá foghatóknak je-lentetvén ki, ha egyenesen és nyilvánosan nem is, de invol-válva az ostromállapot van kimondva. Ezen ülésben hozatott továbbá emlékeztető azon es. kir. finanszminiszteri rendelet, mely az oktoberi diplomával ellenkezőleg a „temesi bán-ságra és szerbvajdaságra“ is kiterjedőnek iratik, mely az országbíró kikérítésével parancsokat osztogat a ha-zaí törvénykezési testületeknek, a bélyeg használatát illető-leg az Ö Felsége által is jóváhagyott országbírói munkát ellenére, mely a hazai törvényekben gyökerező bírósági di-jakat visszaállítja ugyan, de bélyegyet nem ismer. Ilyen és több hasonló körülmények gyanítani engedvén a város ha-tóságak, hogy municipális életének napjai meg vannak szá-málva, Széher Mihály képviselő elkerülhetlen szükségese-knek tartott némely elöintézkedéseket, melyek szerinte a kö-vetkezők lennének:

a) ünnepélyes és határozott óvás olyan kormányi ren-deletek ellen, melyek a helyhatóságok jogait biztosító alkot-mánnyal ellenkezők, s ősi és újabb alaptörvényeinket sértik.

b) Felirat Ö Felségéhez, melyben előadván alattvalói tisztelettel a fennebb kifejtett kormányi törvénytelen intézko-déseket, s előterjesztvén nevezetesen azt, hogy ily rende-letek magával az oktoberi császári oklevéllel, s Ö Felségének az országbírói szabályokat szentesítő fejedelmi tényével ellen-tétben vannak, ezeken alapján kérsékek meg Ö es. kir. Fensége, hogy a hatósági illetékességet életbeléptetett alkot-mányunk és törvényeink értelmében biztosítani, s azon nem magyar hatóságokat, melyek törvényellenes rendeleteikkel csak a jó rend, s a békét biztosító ügykezelés összezavará-sára hatnak, illetékességek korlátai közé visszaparancsolni méltóztassék.

c) Minthogy valószínű, miszerint az ország kormányát nem felelős kezébe, egy — a hazán kívül intézkedő minisz-terium hatalmába szándék összpontosítani, melyely szemben a szabadabb szerkezetű helyhatóságok aligha tűnhetnek meg; s így valószínű az is, hogy Pestváros hatósága fel fog oszla-tatni, vagy illesei felfüggesztetni; ez esetben az alkotmá-nyos tisztikar tiszti kötelesség érzetétől megvárja a közön-ség, hogy mint bizodalmanak kifolyásai, jogainak bizomá-nyosai elfoglalt helyeiket szilárd állhatatossággal megtartand-ják, s ezt csak nyílt erőszak ellenében, vagy akkor hagyják el, midőn hivataluk tovább folytatása a becsülettel, ha-zafiságukkal, alkotmányunk szelleme s törvé-nyeink rendelete iránti hű érzelmeikkel ellen-tétbe hozatnék.

d) Feloszlás vagy felfüggesztés esetében az összes tanács, mely az 1848 23. t. ozik szerint ugy is kisgyűlési illetékességgel bír, hatalmaztassék föl közgyűlési teendők végeztetését jogával, kivéve mégis a közjogi tárgyakat. Ily természetű gyűlésben a jegyzők is szavati joggal ruháztat-nak fel; valamint az ilyen gyűlés minden tagja felhatalmaz-andó, hogy ha a többségtől eltérő külön véleménye lenne valamely kérdésben, ezt indokoltan jegyzőkönyvbe vétesse. Ezen kívül határozottan kijelentendő lenne, miszerint ezen gyűlés minden tagja, valamint általában a hatóság minden hivatalnok, ugy ezen előre sejtethető ideiglenesség alatt, va-lamint a később kifejlődhető bármint viszonyok közt, s tör-vények szerint életbe lépendő kormányrendszer alatt — min-den a város vagyonát és jogait illető eljárásukért vagyonuk és becsületükkel felelősek. Végre

e) A képviselők feloszlattatásuk, vagy felfüggesztet-ésük esetében azon állandó bizottmányoknak, melyekhez ki-nevezve vannak, a város java és érdekében működni meg nem szünendnek.

Mindezen pontok a közgyűlés egyhangú beleegyezésé-vel határozattá mondatk ki.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Az erdélyi kölesönös jég- és tűzkármentő társulat ez évi biztosításának értéke, folyó hó első napján már meg-haladta a kilencz millió forint. Összes bevétele a múlt évről áthozott tartalekokkal együtt 135 ezer forint. Ezen any-nyi hatalmas versenytárral bíró társulat újabb időben foly-tonoson gyarapodik. Ma feljebb áll a biztosításokkal, mint tavaly az év végén. Jele, hogy a verseny csak jótékony lehet minden életrevaló vállalat fejlődésére. De jele egyszer-smind, hogy a közönség még alább rendű érdekeinek is inkább szeret olyan helyt keresni oltalmat, a hol neki is része van az ügyvitel intézése és ellenörzé-seiben, mint a hol tudta és befolyása nélkül octorozzák rá a segélyezést. Hiszszük, hogy a jól kezelt s jól bir-ben álló intézet állásáról folyvást kedvezőleg lesz alkalmunk értesíteni olvasóinkat.

— Harczoi Gálalvi Imre és neje Enlaki Sala Káro-lina melyen sebzett szívvel fájdalommal jelentik, hogy egyetlen leányok Károline aug. 30-dikán estéli 10 órakor élete 13 dik évében, agyvelő gyuladás miatt 8 napi súlyos szen-vedés után e földi kinos életét a halál nyugalomával cse-rélte föl. Artatlan lelke fölszállt teremőjéhez, hamvadó földi részei pedig 31-ken este M.-Vásárhelyről teljes csend-ben Harczora vitettek, hol gyász ima mellett a családi sir-boltba tetették le.

— Fogarashól írják nekünk, hogy egy vidéki asses-sor R..., kinek meg volt parancsolva, hogy két órával előbb menjen a hivatali irodába s kettővel későbbre távo-zék onnan, mint collegái, testszervezeténél fogva ki nem bírhatván a túlfeszített munkát, egy szép reggel homály-a alatt közszajnálkozásra odább állott.

— A „P. Hírnök“-öt legnagyobb sietséggel értesitik Bécsből aug. 31-ről, hogy az országgyűlés órásanak elfo-gadása miatt a pestvárosi bizottmány illesei is fel fognak függesztetni s eziránt a legf. kir. parancs a m. udv. kan-czellária utján ki is adatott.

— A magyar főváros kebelében ismét egy nevezetes angol vendég mulat. A napokban érkezett oda W. Randon lord.

— A „nemzet gazdasszonyai“ közelebből rendezett kiállításuk tárgyai közül Deák Ferencnek egy igen nagy, csaknem félmászás görögdiinnével kedveskedtek.

— Fodor László veszprémmegyei szolgabíróról írják, hogy később volt 909 katonát és 281 lovat kitar-tani, semhogy adóját megfizette volna. A „P. Hírnök“ bo-szankodva kel ki a „hazafiai martírság“-nak ezen cselek-vésmódja ellen s hasznosabbnak, nemesebbnek is tartja, ha az illető az így elbarácsolott pénzt gyermekei számára tette volna félre. A törvénynek, mond a „P. H.“, egyszerű pro-testatio által épp ugy elég van téve, mint ha valaki 10 firt adó helyett 100 firt költ a katonatartásra.

— A magyar ágost. hitvallásnak egyházi nagy gyű-lése aug. 30-dikán végződött be. A világi főgondnok báró Pronay Gábor megköszönve a tagoknak buzgóságukat s kitartó erélyüket, melyet az idej illesek alatt bizonyítottak. Geduli az ujon választott bányaker. superintendens bü-csbeszédét intézett a főgondnokhoz, mire a jelen voltak za-jos éljenzés között oszlottak szét.

— A horvát országgyűlés feloszlattatását a „Presse“ is híreszteli. Hogy azután mi fog történni, új országgyűlést hívnak-e egybe, vagy közvetlen választásokat rendelnek, nem tudja. Sőt az országgyűlés feloszlattatása után új bán ki-nevezéséről beszélnek. Némelyek Mamulát a dalmatai kormányzót, mások Filippovic altábornagyot emlegetik. Jól értesült bécsi körökben már tudni akarják, hogy Szokcsevics bán egészségi (?) tekintetéből felmentetett s helyét b. Mamula valósággal elfoglalta.

POLITIKAI HIREK.

A magyar országgyűlésnek a feloszlattatás elleni tiltakozását és Tisza Kálmánnak ezen órással egyszerre tett javaslatát valamennyi francia lap mind egész terjedel-mében közölte.

— A „Pays“ napiszméjében olvasható: „Egy Pestről érkezett levelünk érdekes felvilágosítást ad az állítólagos osztrák-angol szövetségről. Ha hinniünk lehet leve-lezőnőnek, ö es. kir. fensége (Max.) Angliában tett utának czélja egyszerűen abban állott, hogy előmozdítsa Brentano tanácsos alkudozásait, ki 7 millió font sterlingnyi 7 percen-tes kölcsönt akar kötni Angliában, s a mindkét részlől mon-dott beszédek e czélból akarák jól hangolni a z angol közvéleményt az alkotmányos Ausztria iránt. Ha, a mint teljes okunk van rá, hitelt adhatunk e tudósításnak, mit mond majd Roebuek, a ki annyira ki-tett magáért mint szónok? A scheffieldi t. parlamenti tagot átadjuk a „Charivari“ államférfiainak.“

— Augustus 15-én azták at Garibaldinak a disz-kardot, melyet az ausztriai olaszok küldtek ajándékba. A munka rajta meglepő szép, a metszvény Olaszországot ábr-ázolja, fölemelt karral és Spartacus törével kezében. A felelet, melyet Garibaldi a kardhoz mellélt addressa adott, mutatja, mily hangulatan van Garibaldi. Felelete im ez:

„Uraim! Midőn önök ily gyalázatos fegyvernagyvás közepett nekem kardot ajándékoznak, ugy látszik, mintha azt a hőies középkori esetet akarnák utánozni, midőn vá-logatott lovagok egy lenyomott nép tagjait fölfegyverezték.

Köszönetem a gazdag ajándékért. És köszönetem a jel-képt, a melynek én ezt tekintem. Mi — bajtársaim és én — örömet sietelnők a napot, midőn a népet oda vezet-hetnők, hol hazája iránti szeretetét kitüntetheti. De tehetjük-e ezt az óriási felelem miatt, mely kormányzóink lelkét eltölti, és a melyet ezek cseppenként igyekeznek a nép vérébe ol-tani, mire hogy igazat szóljunk, nem nagy szükség van. Én megvallom önöknek uraim, hogy a mi eddig nekem csak derültséget okozott, most elszomorít; szeretnék még néhány évet erőben és életben maradni, hogy hazafiai kötelessége-met teljesíthessem. És én fájdalmasan szenvedek a haloga-tás által, melyet a gyávák és dörék nem szűnnek meg a megsértett Olaszország s az én kötelességem közé tolni. A legnagyobb szeretettel maradok önök Garibaldi Józsefe.

— A Nationalités egy caprerai levél után határozottan állítja, hogy Garibaldi sept. 7-ken nem megy Nápolyba, ugyan azt írja a Siécle levelezője. — Mit most annál föltü-nőbbnek találunk, mert előttünk fekszik a Cialdini fele-lete, melyet a nápolyi közszótatásnak adott, s abból oly rokonszenv tűnik ki Garibaldi iránt, hogy a kormány állított ellensége majd nem bihatetlen. A levél így hangzik: „A híres dictatornak, ki előtt egy hadsereg és egy dynastia megfutamodt, Nápolyba érkezése a legbámulatosabb tettek egyike, melyeket helyes tapintat és merészség valaha végre hajtott. Az eredményeiben legtermékenyebb esemény ez mind azok között, melyeket a forradalom története az utókor szá-mára följegyez.

Minden hazánk szabadságáért verő szív, minden Olasz-országot szerető lélek, minden, ki szabadalmúnak és olasz-nak nevezi magát, csatlakozik ez ünnephez, mely nem csak Nápoly, hanem az egész nemzet ünnepe lett.“ Ily szavak-kal helyesli az ünnepet; stb.

— A nápolyi hivatalos lap 25-diki száma meghazud-tolja a hírt, hogy a francziák Casanovanál Chiaione ellen indultak volna.

— A „Gazette de Milan“-ban olvassuk „Arsenal Na-tional“ czim alatt: Valóban öröm látni, mily nagyszerű fej-lődést tesz e vállalat, melynek czélja egy óriási fegyvertár alapítása. Hat millió töke elegendő egy oly nagyszerű gyár befejezésére, mely 20 millió olasz szükségének megfelel, és a kik ezután nem lesznek kénytelenek fegyverért a külföld-höz folyamodni. Ezen vállalat támogatva Olaszország legtiszt-telebb nevé férfaitól, helyeselve az egész nemzetől, és se-gítve Genua, Milano, Turin első rangú bankáraitól, mint biz-

ton hiszünk, nem sokára megkezdik működését. Minden városban bizottmányok alakulnak, melyek 230 lírát részvényekre aláírókat szereznek. Nincs kétség benne, hogy a nemzeti célhoz képest aláíró elegendő számmal fog találkozni. A lap megkezdte az aláírók névsora közlését, az első közlemény hosszú sora felett Garibaldi, Türr, Medici, Cosenz tábornokok nevei állanak.

— Schweiß. Klapka György tábornok Garibaldihoz következő levelet írt, válaszul ez utóbbinak a románokhoz intézett egyetértésre buzdító felszólítására:

„Tábornok! Olvastam szép felszólítását, melyet a románokhoz intézett, egyetértésre s egyesülésre buzdítván őket a magyarokkal.

Adja az Isten, hogy ezen bölcs tanács elfogadtassék, s hogy a meghasonlott felek elismerjék, miként a pillanat megérkezett, midőn minden erőnek egy csomóba (faisceau) kell egyesülniök. Ez az egyetlen eszköz az európai reactio oly ügyesen font eselszövényének kijátszására. S valóban nem a szurony, nem a börtön, nem a vesztőhely az, mitől félünk kell, hanem inkább azon szerencsétlen viszálykodás, melynek tiszkeit a reactio eszközei oly ügyesen tudják az egyetértésre termett népek közé szórni, azon rágalmak, melyekkel minden szabadelvű s nemzeti mozgalmat megfertőztetnek, azon ördögi mesterségek, melyekkel élnek, hogy a népek érzelmeit s forró kívánságait megrontsák s tévútra vezessék.

Olaszországban a vallás és legitimitás az emelttűjűk, melylyel a tudatlanokra s gyenge elmékre hatnak, Magyarországon a nemzetiségek különbsége s ezeknek igazságos féltékenysége az, mire támaszkodnak, felélesztvén a népfajok elhamvadt egymás elleni gyűlöletét.

Olaszországban azon nagyszerű nemzeti mozgalmat, mely bámulatra ragadja e világot, úgy állítják a közönség elébe, mintha a vallással ellenkeznék s a társadalmi rendet felforgatná. Magyarországra nézve elferdítik a mozgalmat szabadelvű s felszabadító jellemtől, s rágalmaikkal, mint meg nem férhető a többi dunai nemzetiségek szabadságával s kifejlésével.

Csábító szavak hangzanak ismét Bécsből, hol most egyszerre megemlékeznek a kötelességről, szlávokat s románokat az ugynevezett magyar praetensiók ellen megvédeni; azt akarják, hogy mindenki egyaránt részesüljön az új oetroyrozott institutiók jótétményében.

Ezen engedélyek azonban, melyek a szorultság pillanatában adnak, nem fognak félrevezetni senkit. A lefolyt évek tapasztalása megtanította a népeket, valódi érvényűket megítélni. — Magyarok, horvátok, románok és szerbek egyaránt megemlékeznek azon vasjáróról, mely 1849 után a reactio diadalát jellemezte, el nem fejtették a szenvedéseket s terheket, melyek rájuk sulyosodtak. Minden nemzetiségeknek azon egyenjósága, mely az 1849 márc. 4-ki alkotmány által Bécsben kihirdetett, csakugyan egész merevségében ki lön terjesztve mindenkire. Mindnyájan egyformán fosztattak meg jogaikról s szabadságaiktól; mindnyájan ugyanazon nyomorúságra kárhoztattak, mindnyájan egyformán megbántattak mind abban, a mi az embernek szent. Végre mindnyájoknak vérrel kellett áldozniok, hogy Olaszországban oly ügyet védjenek, melynek diadalma rab-ságukat csak sulyosította s örököltette volna.

Csaknem kétségbe kellene esni a nemzetnek jövője felett, ha ily közel tapasztalások után a reactio eselszövényei még egyszer sikerülhetnének. Szerencsére ezen aggodalmak nem fognak valósulni, s meggyőződésünk szilárd, hogy a testvériség érzelmei legyőzik azon kárhóztatos viszályt, mely a multat vérről megfertőztette.

Ugy mint Svájcban, a szabadság e classicus földén, a francia, a német s az olasz, áthatva ugyanazon hazaszeretettől, s megvédve ugyanazon institutiók által, együtt élnek s boldogulnak: úgy közeledik, — reméljük, — azon nap is, midőn Magyar- s Horvátországban a szláv, a román s a magyar, testvériséggel fognak együtt élni, ugyanazon egy szabadságot élvezve, s készek erejüket minden megtámadás ellen egyesíteni.

A főkötelek, melyek Svájcban különajku népeit egyesítik, e következők: az idegenek elleni védelemnek szükség, a geographiai fekvés, az érdekek egysége.

Mindezen kötelek már most is léteznek a szláv, román és magyar népek között, s nincs egyébre szükség, mint ezeknek szorosabb összefűzésére, hogy mindegyik a többiek kölcsönös támasza által elérje felszabadulását s teljes kifejlődését. Ha ellenben el nem ismerik ezen köteleket, akkor szétoszolva s védtelenül el fognak esni könnyű zsákmányul a hatalmas szomszédoknak, kik közt helyezvők.

A magyar országgyűlés meggyőződve ezen igazságról, s áthatva általa, eloszlása előtt alkotmányos alapulv jelentette ki, hogy az országban lakó minden népek, név szerint a magyar, szláv, román, német, szerb, orosz stb. egyenjósú nemzetiségeknek tekintendők: melyek külön nem-

zetiségi igényeiket az ország politikai egységének korlátain belül az egyéni s egyesülési szabadság alapján minden további megszorítás nélkül szabadon érvényesíthetik.

Nem a legjobb válasz-e ez, melylyel a magyar el-
neinek felel?

Ezen elvek a szorosabb értelemben vett Magyarországra terjednek ki; Horvátországra nézve a két ország honfiai erőiesen oda munkálódnak, hogy az egyesülési frigy oly módon ujittassék meg, mely mindnyájok igazságos igényeinek és szükségének eleget tegyen.

Az országgyűlés és a bázisak Magyarországon mindnyájan készek minden méltányos egyezkedésre, hogy a nem magyar ajku népségeket kielégítsék, melyek Magyarországon együtt élnek; annyira azonban nem mehetnek, hogy az ország territorialis integritását megsértessék.

Arra, hogy Magyarország humanitarius rendeltetését teljesíthesse, szüksége van territoriumának egész kiterjedésére, azaz természetes határai s azokon belül létező minden erőkre.

Ezen feltételeken kívül meggyőződésünk szerint nem létezik tövösség senkinek számára.

Megcsönkítani Magyarországot annyit tenne, mint elzárni a jövőt, s megfojtani nemcsak Magyarország felszabadulásának reményét, hanem mind a dunai nemzeteket, melyeknek egy erős Magyarország a sikernek legelső feltétele.

Fogadják, tábornok, szíves köszönetemmel minden barátim s honfitársaimét is, azért, hogy hatalmas szavát az egyetértés és kiengesztelés érdekében emelte föl.

A szó, mely szívből eredt — biztosan hiszem — eljut azokhoz, a kikhez intézte volt.

Hangozni fog s meg fog értetni a Dunánál úgy, mint Olaszországban hangzott s megértett.

Az egyetértés napja közel áll, s az napon Magyarország szabad lesz, az napon Olaszország függetlensége meg lesz alapítva s örökre biztosítva!

Megújítva mély köszönetem kifejezését, maradok tábornok

Genf, augusztus 16-kán 1861.

Önök hive

(Votre tout dévoué)

Klapka György.

— A porosz király összejövele Napoleon császárral több külföldi lap szerint már teljesen bizonyos. A két uralkodó a nap és a hely iránt is megegyeztek. A király — mint írják — Augusztus királyné születésnapján tünepe után (sept. 30.) közvetlenül elhagyja Baden-Badent s Lillebe megy, a hol a találkozás oct. 2-kán leend.

— A Puy de Dome departement nagy tanácsa megnyitása alkalmával Morny gróf úgy nyilatkozott, hogy csaknem mindenik hatalmasság belzavara és a császár szavai oda mutatnak, hogy nincs mit tartani oly háborútól, melyben Franciaország részt venne.

— A német nemzeti egyet Heidelbergben aug. 25-dikén bezárta ülését, miután ágyunaszádok építésére 20,000 forintot írt alá, s elhatározta, hogy Kurhessent és Schleswiget illetőleg védegyeket alakít és a londoni kiállításán Németország egyetemesen leend képviselve.

— Montebello tábornok aug. 24-én érkezett Konstantinápolyba, hová az új török zultán üdvözlése végett küldetett.

— Benedetti franczia főgynök aug. 29-kén érkezett Turinba.

— Több hirlap jelenti, hogy II. Ferencz Rómában a villa patriciában tartott beszéd után újabb rablócsapatokat indított Nápolyba; a király Napoleon császárnak jelentékeny ígéreteit emlegette s reményét fejezte ki, hogy ügye mielőbb diadalt aratand. A mitől Isten őrizzen!

— Bern, aug. 21. A francia kormány a szövetség tanácsához sérelmi nyilatkozatot bocsátott a genfi báton előfordult botrányok miatt; elégtételt követel a határsértést és francziák befogatása és megsebesítéseért.

— London, aug. 31. A kormány elhatározta katonai erejét Észak-Amerikában tekintélyesen növelni. Három ezred rögtön indítatik oda.

Ujabb. Az erdélyi országgyűlést illetőleg a „Presse” szerint két terv nyújtatott bé ő felségének. Egyik az államministeré, mely az országgyűlés helyéül Szébet ajánlja s a választási censust 8 frtra teszi minden adónemet összevéve. A másik terv b. Kemény udv. kancellaré, a ki Kolozsvárt veszi, mint a kir. főkormányzónak a jelen kormány által is elismert székhelyét s a román országgyűlési tagokat választás útján véli szaporítandóknak. — Más lapok szerint nem lehetetlen, hogy az erdélyi országgyűlés elmaradjon.

— E hó 1-én megérkezett a m. kir. helytartó tanácsához az udv. kancelláriai rendelet, mely az ismeretes „óvás”-ért Pestváros képviselőségének is fel-függesztene üléseit. Ugyanezt hirlík Nyitra-, Heves-, Bihar-, Szabolcs-, Sáros- és Nogradmegyékről. Valamint Kemárommegye is várhatja, mely folyó hó 2-ai közgyűlésében általános felkiáltással tiltakozást szavazott az országgyűlés feloszlatása ellen, a feloszlatott országgyűlés minden határozatait úgy általában mint egyenként magáévá tette, a főispánok- s Deáknak és Ghiczynak elnöknek hazafias maguktartásáért elismerést szavazott.

— A gr. Forgách viszszaalépéséről híreket hivatalosan megczáfolják. A gróf mindenestől alköltözött Bécsbe, holmiének utolsó szállitánya is megérkezett Prágából aug. 31-én s az udv. cancellaria épületebeni lakása tökéletesen bé van rendezve.

— A „P. Li.” bécsi levelezője írja, hogy Károlyi László helytartó tanácsos ur Bécsbe utazásának célja többi közt az is volt, hogy egy felterjesztést nyújtson át az udvari kancellárnak, melyben ő és több helytartó tanácsosok kijelentik, ők nem tartják becsületükkel összeférőnek állomásaik további megtartását azon esetre, ha a pestmegyei bizottmány feloszlatása egy várható új kormányrendszer kezdetét jellemzően s azt más hasonló természetű intézkedések követnék. Biztos hírek szerint Károlyi ud. titkos tanácsossá s helytartósági alelnökké lön kinevezve, midő azt következtetik, hogy a kancellárnak sikerült őt a követendő kormányrendszer iránt megnyugtattani.

— Ugyanazon levelező szerint a m. udv. kancellár ez idő szerint nagy tevékenységet fejt ki. Egy újabb köriratot intézett a főispánokhoz, melyben személyesen felelőské teszi, hogy semmi nemű házi adó kiróvást meg ne engedjenek; ellenben igéri, hogy az eddigelő felhajtott háziadó bé fog az illető adózóknak császári államadótarozásukba tudatni. Egyszersmind újból kötelességévé teszi a törvényhatóságoknak, hogy költségvetéseiket terjeszték fel a helytartó tanács-hoz, mely azután a jóváhagyandó összegeket előlegezni fogja az államkincstárból.

— Zágrábmegye mult hó 29-ei közgyűléséből felterjesztést tett a horvátországgyűléshez, hogy az az ország által évenként fizetendő egyenes és közvetett adók, úgy az ujonczok száma iránt is ő felségével lépjen érintkezésbe s úgy egyezzenek meg, hogy az egyezmény egyfelől a cs. kir. méltósággal összeférjen, másfelől az országnak teljes, idegen befolyástól ment, csak az országgyűlésnek és Felsőnek felelős kormányzatot biztosítson. A felterjesztést, pártolást végezt, közlik a többi megyékkel is.

— Belgrádból távirják sept. 1-ről, hogy a fejedelem, miután az elébe terjesztett minden törvényjavaslatot, az örökösödést szabályozó hozzátételekkel együtt szentesítette, a szkupsztinát többi közt e szavakkal zárta be: Első megjelenésekor érezte, hogy a második annál öröndetesebb lett, ha elmondhatja: szívből szoltam, szívből éreztetek; a magot elvetetem és termékeny földbe esett. A beszédet rendkívüli lelkesedés követte.

— Turini tudósítások szerint Mantua körül hét ezerből álló sereg van szervezve és ágyukkal is ellátva, mely kíséreltet fogna tenni a modenai herezeg visszahelyezésére.

— Herczogovinából írják, hogy a Montenegro ellen működő török haderő nagyon demoralizált állapotban van. Ezen alapon a montenegroi vladika felbátorodott, s az autonómia s egy kikötőn kívül most már területbeli terjeszkedést is követel. Omer basa újabb csapatokat kér s Konstantinápolyból el is indult hat új zászlóalj.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

H I R D E T E S E K.

NEM HIVATALOS.

(255)

Hirdetés.

(1—3)

Raktáramban. s illetőleg esztérgályos boltomban válogatott s jeles mesterektől készített **fa és réz fuvó hangszerekkel**, kitűnő jószág **hegedűkkel és gordonkák**kal, finom **bél és réz húrokkal**, valamint a megrendelő **hangszerek** s szakmához tartozó **portékák** pontos és jutányos meghozatalával és kijavításával a t. cz. közönség számára szolgálai kész vagyok. Kolozsvárt, **piaczsor**, Pataky-ház Nro 6. Kovács Péter esztérgályos.

(253)

Szamosfalván a korcsomárlási s mézárllási jog, f. évi sept. 29-kén kezdve három évre haszonbérbe fog adatni, — e végre Szamosfalván f. évi sept. 22-én reggel 10 órakor árverés fog tartatni. A feltételek a jegyző urnál megtekinthetők.

(2—3)

(257)

Sz. 369.

Haszonbéri hirdetmény

(1—3)

A kolozs-monostori alapítványi uradalomhoz tartozó, ugynevezett **kardosfalvi** három-
rekü liztelő malom haszonbérbe adatása iránt e folyó hó 2-kára kitűzött árverésre senki sem jelen-
lennvén meg, az e **folyó hó 16-kán** ugyancsak ezen hivatal-irodában délelőtti 10 órakor újból
mogatrandó leszén.

A kolozs-mnnostori uradalmi gazdasági hivataltól.
Kolozs-Monostor, september 2-án, 1861.

(256)

A kolozsvári helyvéthitű egyház és tanoda piaczsori 273 és 274. számú ugynevezett „lábos-
háza” a jövő 1862. év ápril 24-én kezdve együtt vagy külön több évre haszonbérbe adandó. A
bérleti szándékozók az elsőre nézve 105, a másodikra nézve 75 o. ft bnatpénzzel ellátott írásos
ajánlatukat, folyó év september 28-áig megtehetik, egyházi pénztárnok Filop Samunál, hol
mind a feltételek mind pedig a kötelev megtekinthetők.

(1—3)